opusdei.org

"És l'hora que els pares reprenguin plenament el rol educatiu"

El Papa Francesc va parlar de la dimensió educativa de la família en la seva darrera audiència. "El paper dels pares és insubstituïble", va dir.

22/05/2015

Audiència dimecres 20 de maig de 2015

Avui, estimats germans i germanes, vull donar-vos la benvinguda perquè he vist entre vosaltres moltes famílies, bon dia a totes les famílies!

Seguim reflexionant sobre la família. Avui ens aturarem per reflexionar sobre una característica essencial de la família, és a dir la seva vocació natural a educar els fills perquè creixin en la responsabilitat d'un mateix i dels altres. El que hem sentit de l'apòstol Pau, al començament, és tan bonic: «Vosaltres fills, obeïu els pares en tot; això és el que li agrada al Senyor. Vosaltres, pares, no exaspereu els vostres fills, perquè no es desanimin" (*Col* 3, 20-21) . Aquesta és una regla sàvia: el fill que s'educa per escoltar els pares i obeir els pares que no han de manar amb males maneres, per no descoratjar els fills. Els fills, de fet, han de créixer sense desanimar-se, pas a pas. Si vosaltres pares dieu als fills: “Enfilem-nos en aquella escaleta" i els agafeu les

mans i pas a pas els feu pujar, les coses aniran bé. Però si vosaltres dieu: “Puja!" –“Però no puc"– “Vés!", d'això se'n diu exasperar els fills, demanar als fills les coses que no són capaços de fer. Per això, la relació entre els pares i els fills ha de ser d'una gran saviesa i d'un gran equilibri.

Fills, obeïu els pares, això agrada a Déu. I vosaltres pares, no exaspereu els fills, demanant-los coses que no poden fer. I això s'ha de fer perquè creixin en la responsabilitat d'ells mateixos i dels altres.

Pot semblar una constatació òbvia, però en els nostres temps tampoc no manquen les dificultats. És fa difícil als pares educar els fills que només es veuen al vespre, quan tornen a casa cansats de la feina. Això els qui tenen la sort de tenir feina! Encara és més difícil per als pares separats, que es veuen llastats per la seva situació:

pobrets, han tingut dificultats, s'han separat i molt sovint el fill es té com ostatge i el pare li parla malament de la mare i la mare li parla malament del pare, i això fa tant de mal. Però jo dic als pares separats: no agafeu mai, mai, el fill com un ostatge! Us heu separat per tantes dificultats i motius, la vida us ha donat aquesta prova, però que els fills no siguin els qui portin el pes d'aquesta separació, que no siguin usats com un ostatge contra l'altre cònjuge, que creixin sentint que la mare parla bé del pare, encara que no estiguin junts, i que el pare parla bé de la mare. Per als pares separats això és molt important i molt difícil, però ho poden fer.

Però, sobretot, la pregunta: com educar? Quins costums tenim avui per transmetre als nostres fills?

Intel·lectuals “crítics" de tota mena han silenciat els pares de mil

maneres, per defensar les generacions joves dels danys –reals o imaginaris– de l'educació familiar. La família ha estat acusada, entre altres coses, d'autoritarisme, de favoritisme, de conformisme, de repressió afectiva generadora de conflictes.

De fet, s'ha obert una esquerda entre família i societat, entre família i escola, avui s'ha trencat el pacte educatiu; i així, l'aliança educativa de la societat amb la família ha entrat en crisi perquè s'ha soscavat la confiança mútua. Els símptomes són molts. Per exemple, a l'escola han quedat afectades les relacions entre els pares i els mestres. A vegades hi ha tensions i desconfiança mútua; i les conseqüències naturalment recauen en els fills. D'altra banda, s'han incrementat els anomenats “experts", que han ocupat el paper dels pares també en els aspectes més íntims de l'educació. Sobre la vida

afectiva, sobre la personalitat i el desenvolupament, sobre els drets i sobre els deures, els “experts" ho saben tot: objectius, motivacions, tècniques. I els pares només han d'escoltar, aprendre i adaptar-se. Privats del seu paper, ells es tornen sovint excessivament aprensius i possessius davant els seus fills, fins a no corregir-los mai: “Tu no pots corregir el teu fill".

Tendeixen a confiar-los sempre més als “experts", també en els aspectes més delicats i personals de la seva vida, quedant-se sols en un racó; i així els pares avui corren el risc d'auto-excloure's de la vida dels seus fills.

I això és molt greu! Avui hi ha casos semblants. No dic que passi sempre, però n'hi ha. La mestra a l'escola renya el nen i escriu una nota als pares. Recordo una anècdota personal. Una vegada, quan jo feia

quart de primària vaig dir una paraulota a la mestra i la mestra, una bona dona, va fer cridar la meva mare. Ella va venir l'endemà, van parlar entre elles i després em van cridar. La meva mare davant de la mestra em va explicar que el que jo havia fet era una cosa dolenta, que no s'havia de fer; la meva mare ho va fer molt suaument i em va demanar que demanés perdó a la mestra davant d'ella. Ho vaig fer i després em vaig quedar content perquè em vaig dir: la història s'ha acabat bé. Però això va ser el primer capítol! Quan vaig tornar a casa, va començar el segon capítol... Imagineu-vos avui, si la mestra fa una cosa així, el dia següent es troba els dos pares o un dels dos per renyar-la, perquè els “experts" diuen que els nens no se'ls ha de renyar així. Com han canviat les coses! Per tant els pares no s'han d'auto-excloure de l'educació dels fills.

És evident que aquest enfocament no és bo: no és harmònic, no és dialogant, i en lloc d'afavorir la col·laboració entre la família i els altres educadors, les escoles, els gimnasos... els contraposa.

Com hem arribat a aquest extrem? Sens dubte els pares, o més ben dit, alguns models educatius del passat tenien algunes limitacions, sens dubte. Però també és cert que hi ha errors que només poden cometre'ls els pares, perquè els poden compensar d'una manera que és impossible a qualsevol altra persona. D'altra banda, com bé sabem, la vida s'ha convertit garrepa de temps per parlar, pensar, discutir. Molts pares són “segrestats" per la feina –el pare i la mare han de treballar- i per altres preocupacions, ofegats per les noves exigències dels fills i per la complexitat de la vita actual, -que és així, l'hem d'acceptar tal com és- i es troben com paralitzats per la por

d'equivocar-se. El problema, però, no és només parlar. És més, un “dialoguisme" superficial no porta a una autèntica trobada del pensament i del cor. Preguntem-nos més aviat: mirem d'entendre “on" els fills es troben realment en el seu camí? On es troba realment la seva ànima, ho sabem? I sobretot: ho volem saber? Estem convençuts que ells, en realitat, no esperen altra cosa?

Les comunitats cristianes són cridades a oferir ajut a la missió educativa de les famílies, i ho fan en primer lloc a la llum de la Paraula de Déu. L'apòstol Pau recorda la reciprocitat dels deures entre pares i fills: «Vosaltres, fills, obeïu els pares en tot; perquè això agrada al Senyor. Vosaltres, pares, no exaspereu els vostres fills, perquè no es desanimin (*Col* 3, 20-21). A la base de tot hi ha l'amor, el que Déu ens dóna, que «no falta al respecte, no cerca el propi interès, no s'enutja, no té en compte

el mal rebut... tot ho excusa, tot ho creu, tot ho espera, tot ho suporta» (1 *Cor* 13, 5-6). Fins i tot en les millors famílies cal suportar-se, i s'ha de tenir tanta paciència per suportar-se! Però la vida és així. La vida no es fa en un laboratori, es fa en la realitat. Jesús mateix va passar per l'educació familiar.

Un cop més, la gràcia de l'amor de Crist es realitza en el que hi ha inscrit en la naturalesa humana. Quants exemples meravellosos tenim de pares cristians plens de la saviesa humana! Ells ens ensenyen que la bona educació familiar és la columna vertebral de l'humanisme.

La seva irradiació social és el recurs que permet omplir les llacunes, les ferides, la buidor de paternitat i maternitat que toquen als fills menys afortunats. Aquesta irradiació pot fer autèntics miracles. I en l'Església

aquests miracles succeeixen cada dia!

Desitjo que el Senyor doni a les famílies cristianes la fe, la llibertat i el valor necessari per a la seva missió. Si l'educació familiar retroba l'orgull del seu lideratge, moltes coses canviaran per a millor, per als pares poc segurs i per als fills desil·lusionats. És l'hora que els pares i les mares retornin del seu exili –perquè s'han auto-exiliat de l'educació dels fills-, i reprenguin plenament el seu rol educatiu. Esperem que el Senyor doni als pares aquesta gràcia: de no auto-exiliar-se en l'educació dels fills. I això només ho pot fer l'amor, la tendresa i la paciència.

Font: Traducció: Josep Ma Torrents – Catalunya Religió

pdf | document generat automàticament des de https://opusdei.org/ca-es/article/es-lhora-que-els-pares-i-les-mares-reprenguin-plenament-el-seu-rol-educatiu/ (13/12/2025)